

Sygn. akt II UZ 44/14

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski (przewodniczący)

SSN Roman Kuczyński (sprawozdawca)

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z wniosku Zakładu Drobiarskiego L. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych z udziałem zainteresowanego P. W.

o wysokość podstawy wymiaru składek,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 29 października 2014 r.,

zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 19 grudnia 2013 r.,

oddala zażalenie i zasądza od wnioskodawcy na rzecz Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w [...] kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

UZASADNIENIE

Prawomocnym wyrokiem z dnia 17 maja 2013 r. Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację Zakładu Drobiarskiego „L.” Sp. z o.o. od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w E. z dnia 14 sierpnia 2012 r. w sprawie.

Pismem procesowym z dnia 12 sierpnia 2013 r. Zakład Drobiarski wniósł skargę kasacyjną od prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 17 maja 2013 r., podając kwotę 10.068,38 zł jako wartość przedmiotu zaskarżenia.

Zarządzeniem z dnia 3 września 2013 r. przewodniczący wydziału wezwał Zakład Drobiarski do uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej poprzez wskazanie matematycznego sposobu liczenia wartości przedmiotu zaskarżenia w terminie 7 dni pod rygorem odrzucenia skargi kasacyjnej. Mieszcząc się w terminie wyznaczonym zarządzeniem, pismem procesowym z dnia 13 września 2013 r., w uzupełnieniu braków formalnych skargi kasacyjnej, Zakład Drobiarski wskazał, że wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi suma ustalonych przez organ rentowy zaskarżoną decyzją podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, tj. 10.068,38 zł.

Zarządzeniem z dnia 20 września 2013 r. przewodniczący wydziału zobowiązał pełnomocnika procesowego Zakład Drobiarski do podania różnicy pomiędzy zaskarżoną podstawą wymiaru składek, tj. 10.068,38 zł, a przyjętą przez płatnika do obliczenia opłaconej przez niego składki z podaniem wielkości tej podstawy - w terminie 7 dni pod rygorem odrzucenia skargi kasacyjnej.

Mieszcząc się w terminie wyznaczonym zarządzeniem, pismem procesowym z dnia 2 października 2013 r., Zakład Drobiarski stwierdził, że brak matematycznego sposobu wyliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia nie stanowi braku formalnego skargi kasacyjnej, a wartość przedmiotu zaskarżenia została ustalona zgodnie z zakresem zaskarżonej decyzji na jej podstawie i jest zgodna z wysokością podstawy wymiaru składek ustaloną przez ZUS.

Postanowieniem z dnia 6 listopada 2013 r. Sąd Apelacyjny na podstawie art. 25 § 1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. sprawdził z urzędu wartość przedmiotu zaskarżenia określoną przez Zakład Drobiarski na kwotę 10.069,00 zł i w związku z tym zarządził dochodzenie przez zwrócenie się do organu rentowego o podanie różnicy zachodzącej pomiędzy wysokością należnych składek na ubezpieczenia społeczne oraz na ubezpieczenie zdrowotne P. W., a wysokością faktycznie zapłaconych składek.

W wykonaniu nałożonego zobowiązania, pismem procesowym z dnia 26 listopada 2013 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych poinformował, że różnica w

wysokości składek za grudzień 2004 r. wynosi 43,68 zł, a za grudzień 2010 r. wynosi 69,86 zł.

Postanowieniem z dnia 19 grudnia 2013 r. Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, w punkcie pierwszym - ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 114 zł, natomiast, w punkcie drugim - odrzucił skargę kasacyjną. W uzasadnieniu Sąd wskazał, że niniejsza sprawa należy do kręgu tych spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych, w których skarga kasacyjna jest niedopuszczalna, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa, niż dziesięć tysięcy złotych. Stosownie do treści art. 25 § 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny sprawdził wartość przedmiotu sporu oznaczoną przez powoda i zarządził w tym celu dochodzenie. Po przeprowadzeniu w przedmiotowej sprawie dochodzenia okazało się, że łączna różnica w wysokości składek za grudzień 2004 r. i za grudzień 2010 r., stanowiąca po zaokrągleniu w górę do pełnego złotego wartość przedmiotu zaskarżenia w niniejszej sprawie, wynosi 114,00 zł. W myśl art. 398⁶ § 2 k.p.c. Sąd drugiej instancji odrzucił skargę kasacyjną.

Zakład Drobiarski wniósł zażalenie, zaskarżając w całości postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 19 grudnia 2013 r. Skarżący zarzucił naruszenie: - art. 25 § 2 k.p.c. w związku z art. 26 k.p.c. poprzez sprawdzenie wartości przedmiotu zaskarżenia dopiero na etapie wnoszenia skargi kasacyjnej, nie zaś bezpośrednio po wniesieniu odwołania, w okoliczności, gdy ZUS nie kwestionuje wartości przedmiotu zaskarżenia, a zatem wartość przedmiotu zaskarżenia należy uznać za ustaloną; - art. 398² § 1 k.p.c. poprzez ograniczenie wartości przedmiotu zaskarżenia, od której uzależniona jest dopuszczalność skargi kasacyjnej do części zakresu zaskarżenia w okoliczności, gdy decyzja organu została, zaskarżona w całości; - art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 361 k.p.c. poprzez niewyjaśnienie na jakiej podstawie Sąd ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 114,00 złotych w okoliczności, gdy obie strony postępowania wskazywały inną wartość przedmiotu zaskarżenia, nie czyniąc jednak tej wartości sporną; - art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, z dnia 4 listopada 1950 r. poprzez ograniczenie stronie powodowej prawa do Sądu, polegające na bezpodstawnym ograniczaniu wartości przedmiotu zaskarżenia. W związku z powyższym skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia w kierunku

przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia z uwagi na to, iż zażalenie jest oczywiście uzasadnione oraz zasądzenie od organu na rzecz strony skarżącej kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kwestionując wartość podaną przez stronę wnoszącą skargę, Sąd drugiej instancji był zobowiązany do sprawdzenia wskazanej w skardze wartości przedmiotu zaskarżenia (postanowienie SN z 17 października 2011 r., I UZ 32/11, niepubl., z 26 stycznia 2012 r., III UZ 31/11, LEX nr 1130398). Wbrew twierdzeniu wnoszącego zażalenie, wartość przedmiotu zaskarżenia określona przez wnoszącego skargę kasacyjną z naruszeniem art. 19-25 k.p.c. nie jest wiążąca dla oceny jej dopuszczalności i podlega sprawdzeniu z urzędu przez sąd drugiej instancji oraz przez Sąd Najwyższy (postanowienie SN z 29 października 2010 r., I PZ 26/10, niepubl.). Co więcej, nieskorzystanie przez Sąd Apelacyjny w postępowaniu zmierzającym do określenia wartości przedmiotu zaskarżenia z uprawnień przewidzianych w art. 25 k.p.c. i odrzucenie skargi powoduje konieczność uchylenia postanowienia o odrzuceniu skargi kasacyjnej (postanowienie SN z 13 października 2000 r., II UZ 102/00, niepubl.). W niniejszej sprawie istotne znaczenie miał fakt, że Sąd Apelacyjny zwrócił się do organu rentowego o ustosunkowanie się do wskazanej w skardze kasacyjnej wartości przedmiotu zaskarżenia, co jest uprawnionym sposobem jej weryfikacji (postanowienie SN z 8 czerwca 2010 r., II UZ 10/10, LEX nr 611822).

Sprawa, w której wniesiono skargę kasacyjną, była sprawą o prawa majątkowe. Ustalenie podleganiu ubezpieczeniom społecznym, czy określenie wysokości świadczeń z tego ubezpieczenia wymaga oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) m.in. w celu sprawdzenia jej dopuszczalności, stosownie do art. 398² § 1 k.p.c., przewidującego, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych, chyba że

przedmiotem sprawy jest objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, przyznanie lub wstrzymanie emerytury lub renty.

Ze względu na treść art. 398² § 1 k.p.c. nie jest możliwe w niniejszej sprawie przyjęcie, że sprawa wszczęta odwołaniem, w którym kwestionowana jest wyłącznie wysokość świadczenia, uzależniona od przyjętej podstawy wyliczenia (wynagrodzenia), dotyczy „objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego”. Pojęcia te nie pokrywają się w żadnym zakresie, a Sąd Najwyższy przyjmuje, że spór o włączenie określonych świadczeń do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne nie jest sporem o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2009 r., I UZ 22/09, OSNP 2011 nr 5-6, poz. 88, z dnia 8 lutego 2002 r., II UKN 45/01, OSNP 2003 nr 22, poz. 553, z dnia 9 października 2002 r., II UZ 94/02, OSNP 2004 nr 6, poz. 107, z dnia 17 września 2008 I UZ 14/08 OSNP 2010 nr 3-4, poz. 54 oraz z dnia 8 września 2009 r., I UZ 61/09, z dnia 1 września 2009 r., I UZ 72/09 i z dnia 16 czerwca 2009 r., I UZ 16/09 - niepublikowane).

Wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie o wysokość podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne równa jest różnicy między wysokością składki wskazywaną przez ubezpieczonego i należną, ustaloną w zaskarżonej decyzji za okres sporny, jeżeli jest krótszy niż 12 miesięcy (art. 22 w związku z art. 398² § 1 k.p.c.).

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy zażalenie oddalił jako bezzasadne (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).